

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Dato: 29. september 2017
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Selina Rosenmeier
Sagsnr.: 2017-7006-0001
Dok.: 481530

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar om forslag til lov om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer

1. Høringen

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 13. juli 2017 til den 25. august 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, byretterne, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, BARD, Brancheforeningen Dansk Luftfart, Campingrådet, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Advokater, Danske Biludlejere, Danske Busvognmænd, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Jagtrejse Arrangører, Danske Rederier, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, DFDS A/S, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Feriehusudlejernes Brancheforening, Finansrådet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH), Forsikring & Pension, Friluftsrådet, Grønlands Selvstyre, HORESTA, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen Dansk Vandrelaug, Landsorganisationen i Danmark, Pakkerejse-Ankenævnet, Rejsearrangører i Danmark, Rejsegarantifonden, Rigsrevisionen, SAS Danmark A/S, Stena Line A/S, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Søfartsstyrelsen, Søsportens Brancheforening, VisitDen-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

mark, Aalborg Universitet (Juridisk Institut) og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, byretterne, Brancheforeningen Dansk Luftfart, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Jagtrejse Arrangører, Danske Rederier, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Feriehusudlejernes Brancheforening, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Grønlands Selvstyre, HORESTA og Rejsearrangører i Danmark.

Nedenfor er angivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

2. Høringssvarene

2.1. Generelt

Østre Landsret, Vestre Landsret, byretterne, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Gymnastik- og Idrætsforeninger, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Forbrugerombudsmanden og Grønlands Selvstyre har ikke bemærkninger til forslaget.

Danmarks Rejsebureau Forening anfører, at behovet for en revision af reglerne inden for pakkerejseområdet har været efterspurgt af rejsebranchen gennem lang tid som følge af den teknologiske udvikling og den betragtelige stigning i grænseoverskridende fjernsalg. Foreningen er generelt tilfreds med lovforslaget og finder, at forslaget delvist gør op med nogle af de regler, der har skabt ulige konkurrencevilkår for de danske rejseudbydere i forhold til deres europæiske og internationale konkurrenter. Herudover er Danmarks Rejsebureau Forening bl.a. fremkommet med en række konkrete bemærkninger til lovforslagets udformning af mere teknisk karakter.

Danske Rederier er overordnet positivt indstillet over for formålet med lovforslaget, som er at sikre samme niveau af forbrugerbeskyttelse blandt medlemsstaterne. Derudover vurderes det at være en administrativ fordel for selskaber, at samme regelsæt er gældende inden for EU. Herudover har

Danske Rederier anført en række konkrete bemærkninger til lovforslagets udformning af mere teknisk karakter.

Feriehusudlejernes Brancheforening er bekymrede for overimplementering af direktivet og foreslår, at det understreges eksplicit i bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke er hensigten at gå længere i den danske implementering, end hvad direktivet kræver, herunder i forhold til de områder, der ikke i dag er omfattet af pakkerejsedirektivet. Det drejer sig særligt om, at feriecentre fortsat holdes uden for anvendelsesområdet.

Forbrugerrådet Tænk finder det ærgerligt, at Danmark ikke har udnyttet adgangen til at opretholde eller indføre regler, der afviger fra direktivet, hvor det er muligt. Efter rådets opfattelse ville netop dette kunne have øget forbrugerbeskyttelsen for danske forbrugere. Rådet finder, at definitionerne i direktivet og i lovforslaget er så uklare og komplicerede, at det bliver meget svært at kommunikere til forbrugerne, hvornår og hvordan de er dækkede i forskellige typer af rejser. Rådet opfordrer til, at det overvejes, hvordan regelsættes kan forenkles og gøres klarere, f.eks. gennem formidling af reglerne. Herudover er Forbrugerrådet Tænk bl.a. fremkommet med en række konkrete bemærkninger til lovforslaget af mere teknisk karakter.

Rejsearrangører i Danmark har det indtryk, at pakkerejsedirektivet indeholder en række ændringer og nyskabelser, som i både formulering og substans er forholdsvis komplekse. Der peges i den forbindelse bl.a. på introduktionen af ”sammensatte rejsearrangementer”, som både fortolkningsmæssigt og anvendelsesmæssigt efter foreningens opfattelse vil give anledning til en vis usikkerhed om forståelsen og omfanget hos både relevante aktører og de rejsende. Herudover er Rejsearrangører i Danmark bl.a. fremkommet med en række konkrete bemærkninger til lovforslaget af mere teknisk karakter.

Brancheforeningen Dansk Luftfart, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Jagtrejse Arrangører og HORESTA har med forskellige formuleringer og i forskelligt omfang anført en række konkrete bemærkninger til lovforslaget, herunder primært bemærkninger af mere teknisk karakter.

Justitsministeriet noterer sig indledningsvis, at høringsparterne generelt har udtrykt opbakning til lovforslaget.

Som anført under pkt. 1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er formålet med lovforslaget at gennemføre dele af Europa-Parlamentets og

Rådets direktiv (EU) 2015/2302 af 25. november 2015 om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF (pakkerejsedirektivet). Direktivet, der er optrykt som bilag 1 til lovforslaget, skal være gennemført i national lovgivning senest den 1. januar 2018, og reglerne, der følger heraf, skal finde anvendelse fra den 1. juli 2018.

Det nye pakkerejsedirektiv afløser Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure, som er gennemført i dansk ret ved lov nr. 472 af 30. juni 1993 om pakkerejser (pakkerejseloven).

Pakkerejsedirektivet har til formål at harmonisere visse aspekter af medlemsstaternes regulering af aftaler, der indgås mellem rejsende og erhvervsdrivende om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, med henblik på at fremme det indre markedes funktion og opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau.

Som det fremgår af pkt. 1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er pakkerejsedirektivet i modsætning til det tidligere pakkerejsedirektiv et totalharmoniseringsdirektiv. Der vil derfor som udgangspunkt ikke inden for det område, som direktivet regulerer, kunne indføres eller opretholdes andre regler end dem, der følger af direktivet. På enkelte områder giver direktivet dog adgang til, at medlemsstaterne opretholder eller indfører regler, der afviger fra direktivet. Disse valgmuligheder foreslås ikke udnyttet.

I relation hertil bemærkes, at det følger af regeringens principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering, at den nationale regulering som udgangspunkt ikke bør gå videre end minimumskravene i EU-reguleringen. Dette ville således være tilfældet, hvis der f.eks. i forbindelse med implementeringen omfattes flere brancher, typer af virksomheder, produkter, områder mv. end det i EU-retsakten fastsatte anvendelsesområde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

2.2. Oplysninger, som skal gives til den rejsende, hvis aftalen indgås telefonisk

Danmarks Rejsebureau Forening anfører, at det bør tydeliggøres, hvilke oplysninger, den rejsende kan modtage mundtligt i forbindelse med et telefonisk salg.

I lyset af høringssvaret har Justitsministeriet foretaget en præcisering af lovforslagets § 6, stk. 2, 2. pkt., om oplysninger, som skal gives til den rejsende, samt bemærkningerne hertil. Således fremgår det nu af bestemmelsen i § 6, stk. 2, 2. pkt., at hvis aftalen indgås telefonisk, skal den rejsende sammen med de oplysninger, der er nævnt i stk. 1, have de standardoplysninger, der er nævnt i bilag 1, del B, til lovforslaget.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i de almindelige bemærkningerne til lovforslaget og til bemærkningerne til lovforslagets § 6.

2.3. Omgåelse

HORESTA anfører, at der er usikkerhed om, hvad der kan betegnes som omgåelse, hvis en formidler eller en rejsearrangør tilbyder den rejsende valget mellem yderligere turistydelse på forhånd og derefter tilbyder først at indgå aftalen om disse ydelser, efter at leveringen af den første rejseudelse er påbegyndt.

I lyset af høringssvaret har Justitsministeriet foretaget en præcisering af pkt. 2.2.3.1.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, således at det nu i overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 18 udtrykkeligt fremgår, at det ikke udgør en pakkerejse, hvis der tilføjes andre turistydelse til f.eks. hotelophold, som er bestilt som en særskilt ydelse efter den rejsendes ankomst til hotellet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

2.4. Retten til erstatning ved accept af tilbud om deltagelse i en erstatningspakkerejse

Dansk Industri finder, at der er behov for at præcisere pkt. 2.7.3.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, for så vidt angår den del, der

vedrører de erstatningsretlige spørgsmål, som en rejsendes accept af en erstatningspakkerejse af en højere pris kan medføre.

I lyset af høringssvaret har Justitsministeriet foretaget en præcisering af pkt. 2.7.3.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget vedrørende bl.a. de erstatningsretlige spørgsmål, det kan medføre, når den rejsende accepterer at deltage i en erstatningspakkerejse.

Det fremgår således af pkt. 2.7.3.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at en rejsende, som efter den gældende pakkerejselov deltager i en anden pakkerejse, som den rejsende tilbydes af arrangøren, skal betale prisforskellen, men som udgangspunkt har ret til erstatning for et eventuelt tab som følge af, at arrangøren ikke kan opfylde de oprindeligt aftalte vilkår, medmindre der foreligger en ansvarsfrihedsgrund. Efter den foreslåede ordning vil retsstillingen for en rejsende, som accepterer en erstatningspakkerejse, være den samme som efter gældende ret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

2.5. Den rejsendes adgang til at afbestille en pakkerejse inden pakkerejsens begyndelse på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder

Danmarks Rejsebureau Forening ønsker det præciseret i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at den tidsfrist på 14 dage før pakkerejsens begyndelse, der følger af den gældende pakkerejselovs § 9, stk. 3, fortsat skal gælde efter lovforslagets ikrafttræden.

Som anført under pkt. 2.8.3.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, fremgår det af direktivets artikel 12, stk. 2, at den rejsende uanset direktivets artikel 12, stk. 1, har ret til at opsige aftalen om pakkerejsen inden pakkerejsens begyndelse uden at betale noget opsigelsesgebyr i tilfælde af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, der indtræffer på rejsedestinationen eller i umiddelbar nærhed heraf, og som væsentligt berører leveringen af pakkerejsen, eller som i væsentlig grad berører befordringen af passagerer til destinationen. I tilfælde af opsigelse af aftalen om pakkerejsen i henhold til dette stykke har den rejsende ret til fuld refusion af alle betalinger for pakkerejsen, men har ikke ret til yderligere kompensation.

Det fremgår af præambelbetragtning 31, at de tilfælde, hvor leveringen af pakkerejsen er væsentligt berørt af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, f.eks. omfatter krigsførelse, andre alvorlige sikkerhedsproblemer såsom terrorisme, betydelige risici for menneskers sundhed såsom udbrud af en alvorlig sygdom på rejsedestinationen eller naturkatastrofer såsom oversvømmelser, jordskælv eller vejrforhold, der gør det umuligt at rejse sikkert til destinationen.

Med lovforslagets § 15, stk. 2, foreslås det i overensstemmelse med direktivet, at den rejsende kan afbestille en pakkerejse inden pakkerejsens begyndelse, hvis der på rejsedestinationen eller i umiddelbart nærhed heraf indtræffer uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, som væsentligt berører leveringen af pakkerejsen eller befordringen af passagerer til destinationen. I disse tilfælde har den rejsende krav på tilbagebetaling af samtlige beløb, der er betalt i henhold til aftalen. I overensstemmelse med direktivet betyder dette også, at den rejsende ikke i den anledning har ret til yderligere kompensation.

I lyset af høringssvaret er det dog præciseret i bemærkningerne, at den foreslåede regel, hvorefter den rejsende har krav på at få tilbagebetalt samtlige beløb, der er betalt i henhold til aftalen, i det væsentlige svarer til den gældende § 9, stk. 3, i pakkerejseloven. Den rejsendes adgang til at afbestille en pakkerejse på grund af krigshandlinger, naturkatastrofer, livsfarlige smitsomme sygdomme eller andre hermed ligestillede begivenheder begrænses dog ikke efter direktivets artikel 12, stk. 2, til et tidsrum af 14 dage før pakkerejsens påbegyndelse, som tilfældet er efter den gældende pakkerejselovs § 9, stk. 3, 1. pkt. Det centrale for bestemmelsen er, jf. præambelbetragtningen, at der på rejsedestinationen eller i umiddelbar nærhed heraf indtræffer de nævnte uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, som gør det umuligt at rejse sikkert til destinationen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.8 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I det fremsatte lovforslag er der – ud over det i pkt. 2.2-2.5 nævnte – foretaget følgende ændring i forhold til det udkast, der har været sendt i høring:

- Det er præciseret i pkt. 2.18.3 og 2.20.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget samt i bemærkningerne til lovforslagets § 6, stk. 3, at manglende overholdelse af forbrugeraftalelovens § 8, stk. 3, om sprogkrav og § 12 om oplysningskrav ved betalingsforpligtelser ved udbud og salg af pakkerejser straffes med bøde i lighed med overtrædelse af direktivets og lovforslagets bestemmelser om oplysningspligt. Baggrunden herfor er, at forbrugeraftalelovens § 8, stk. 3, og § 12 finder anvendelse på aftaler om pakkerejser, og da direktivets artikel 25 bl.a. bestemmer, at sanktionerne for manglende overholdelse skal være effektive og have afskrækkende virkning foreslås overtrædelse af forbrugeraftalelovens § 8, stk. 3, og § 12 ved udbud og salg af pakkerejser tilsvarende strafsanktioneret.

Herudover er der foretaget en række mindre præciseringer af lovforslagets bemærkninger samt foretaget justeringer af sproglig og lovteknisk karakter.